

Instanța de fond: judecătoria Bălți (sediul Sîngerei) (jud. C. Cheptea)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: Iu. Grosu, A. Corcenco, A. Ciobanu)

DECIZIE

16 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Gîrbu împotriva Dinei Hariton, Consiliul Comunal Coșcodeni, Primăria Coșcodeni cu privire la întoarcerea executării prin recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, cu intabularea dreptului de proprietate,

împotriva încheierii din 22 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți

c o n s t a t ă :

La 23 februarie 2017, Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac, a depus cerere împotriva Dinei Hariton, Primăria Coșcodeni, Consiliul Comunal Coșcodeni solicitând întoarcerea executării încheierii nr. 3-3/14 din 14 martie 2016 a Judecătoriei Sîngerei prin recunoașterea dreptului de proprietate după Nicolae Gîrbu și Irina Gîrbu asupra bunului imobil cu număr cadastral 7436111.211 cu suprafața de 7,8 ha, amplasat în rl Sîngerei, com. Coșcodeni și intabularea dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile.

În motivarea cererii s-a invocat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 2297 din 02 martie 2012, Nicolae Gîrbu a devenit proprietarul de drept al imobilului. Ca urmare a admiterii cererii depuse de Dina Hariton în privința imobilului respectiv, prin hotărârea judecătorească din 17 iulie 2014, au fost anulate un șir de acte administrative emise în scopul înstrăinării terenului cu suprafața de 7,8 ha de către Consiliul Comunal Coșcodeni. Or, încheierea din 14 martie 2016 a Judecătoriei Sîngerei privind corectarea erorii a fost anulată prin decizia din 28 iulie 2016 Curții de Apel Bălți, iar cauza trimisă la rejudecare.

Menționează că, prin încheierea 10 ianuarie 2017 a Judecătoriei Sîngerei, a fost respinsă cererea depusă de Dina Hariton privind corectarea erorii comise în

hotărârea judecătorească din 17 iulie 2014 și anume modificarea pct. 5 și indicarea ”de a fi anulat contractul de vânzare-cumpărare nr. 2297 din 02 martie 2012, semnat între Primarul comunei Coșcodeni și Nicolae Gîrbu” a fost respinsă.

Declară că, prin încheierea din 14 martie 2016 a Judecătoriei Sîngerei privind corectarea erorii, a fost înregistrat dreptul de proprietate după Dina Hariton și radiat dreptul de proprietate al lui Nicolae Gîrbu, nefiind posibilă repunerea dreptului de proprietate al ultimului decât prin întoarcerea executării încheierii nr. 3-3/14 din 14 martie 2016.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2017 a Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Gîrbu împotriva Dinei Hariton, Consiliul Comunal Coșcodeni, Primăria Coșcodeni cu privire la întoarcerea executării a încheierii nr. 3-3/14 din 14 martie 2016 a Judecătoriei Sîngerei prin recunoașterea dreptului de proprietate după Nicolae Gîrbu și Irina Gîrbu asupra bunului imobil cu număr cadastral 7436111.211 cu suprafața de 7,8 ha, destinație agricolă, amplasat în extravilanul rl Sîngerei, com. Coșcodeni și dispunerea intabulării dreptului de proprietate după Nicolae Gîrbu și Irina Gîrbu asupra bunului imobil cu număr cadastral 7436111.211, în Registrul bunurilor imobile.

La 28 aprilie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.37), Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 aprilie 2017 a Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei).

Prin încheierea din 29 mai 2017 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs apelului depus de Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac, acordându-i termen de până la data de 22 iunie 2017 orele 09.00 pentru prezentarea apelului cu indicarea esenței și temeiurilor acestuia, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul și probele invocate în susținerea acestuia.

Prin încheierea din 22 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, s-a restituit apelul depus de Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac.

La 29 iunie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.69), Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac, a declarat recurs împotriva încheierii din 22 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia cu restituirea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Bălți la etapa soluționării punerii pe rol a cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că prin încheierea contestată s-a restituit cererea de apel din motiv că nu au fost înlăturate în termen neajunsurile cererii de apel privind depunerea apelului motivat. În contextul dat, susține că atât apelantul, cât și reprezentantul său, nu au avut posibilitatea de a depune apelul motivat, deoarece nu au recepționat nici citație și nici încheierea prin care nu s-a dat curs apelului depus, contrar prevederilor art. 105 alin.(1¹) Cod de procedură civilă.

Menționează că, semnătura „Gîrbu” aplicată pe avizul de recepție nu-i aparține apelantului și nici membrilor familiei sale, iar contrar prevederilor art. 105 alin.(5), (6) Cod de procedură civilă, din avizul de recepție nu este clar cine a semnat. Mai mult ca atât, Nicolae Gîrbu la 07 iunie 2017, când a fost semnat avizul

de recepție, nu se afla în țară, conform extrasului din pașaport, din care rezultă că la 01 iunie 2017 a ajuns în Antalya, Turcia și a revenit la 08 iunie 2017.

Invocă că, conform jurisprudenței naționale și internaționale, se constată ilegalitatea actelor de dispoziție emise în lipsa participanților la proces.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 22 iunie 2017, iar Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac, a declarat recurs împotriva încheierii din 22 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți, la 29 iunie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.69), ceea ce denotă că este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac, întemeiat și pasibil de a fi admis cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Din materialele cauzei rezultă că la 28 aprilie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.37), Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 aprilie 2017 a Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) (f.d.36).

În contextul prevederilor art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, se identifică oportunitatea acordării apelantului unui termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul reține că legislația în vigoare nu stabilește un termen expres pentru înlăturarea neajunsurilor, dar se presupune a fi un termen rezonabil și suficient

pentru apelant pentru a efectua anumite acțiuni procesuale prealabil desfășurării ședinței de examinare a cererii de apel.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin.(1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Prin încheierea din 29 mai 2017 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs apelului depus de Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac, acordându-i termen de până la data de 22 iunie 2017 orele 09.00 pentru prezentarea apelului cu indicarea esenței și temeiurilor acestuia, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul și probele invocate în susținerea acestuia (f.d.48-49).

Tot aici, este de menționat că încheierea prin care nu s-a dat curs apelului, a fost expediată în adresa lui Nicolae Gîrbu, conform scrisorii din 30 mai 2017 (f.d.50) și ar fi fost recepționată la 07 iunie 2017, conform avizului de recepție (f.d.51).

Pe cale de consecință, prin încheierea din 22 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, s-a restituit apelul depus de Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac, deoarece apelantul nu ar fi înlăturat în termen neajunsurile admise la depunerea apelului.

În contextul dat, Colegiul consideră ca fiind pripită soluția instanței de apel din 22 iunie 2017 privind restituirea cererii de apel depuse de Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac.

La acest capitol, Colegiul reține ca fiind relevante și argumentele recurentului precum că încheierea prin care nu s-a dat curs apelului depus nu a fost recepționată nici de apelant și nici de avocatul acestuia, deoarece în perioada semnării avizului Nicolae Gîrbu se afla peste hotarele țării, iar avocatului acestuia nu i-a fost expediată.

Colegiul precizează că, fapt menționat și *supra*, încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel din 29 mai 2017 a Curții de Apel Bălți a fost expediată doar lui Nicolae Gîrbu, conform scrisorii din 30 mai 2017 (f.d.50) și ar fi fost recepționată la 07 iunie 2017, conform avizului de recepție (f.d.51).

În această ordine de idei, Colegiul notează că din extrasul pașaportului pe numele lui Nicolae Gîrbu rezultă că ultimul s-a aflat în perioada 01 iunie 2017-08 iunie 2017 în Antalya, Turcia (f.d.60 verso), ceea ce denotă imposibilitatea recepționării de către apelant a încheierii din 29 mai 2017 a Curții de Apel Bălți la 07 iunie 2017.

La caz, Colegiul apreciază ca fiind raționale argumentele recurentului precum că nu a fost în posibilitate de a depune apelul motivat în termenul acordat, deoarece nu a recepționat nici citație și nici încheierea prin care nu s-a dat curs apelului depus.

Tot aici, cu toate că cererea de apel a fost semnată de către avocatul apelantului-Daniel Cobzac, instanța de apel nu a expediat o copie a încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel și avocatului apelantului.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși.

În conformitate cu art. 105 alin. (1), (1¹) Cod de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Astfel, pornind de la faptul că apelantul Nicolae Gîrbu nu a recepționat încheierea instanței de apel din 29 mai 2017 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, în condițiile când la data semnării avizului de recepție -07 iunie 2017, se afla peste hotarele țării, iar avocatului acestuia încheierea nu a fost expediată, instanța de apel contrar normelor de procedură civilă ce stabilesc modalitatea de înștiințare și comunicare a actelor procedurale participanților la proces, a dispus restituirea prin încheierea din 22 iunie 2017 a apelului depus de Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac.

Colegiul relevă că instanța de apel reținând ca dovadă de recepționare a încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, avizul de recepție semnat la 07 iunie 2017, nu a luat în considerare că semnătura aplicată pe acesta din numele lui „Gîrbu” diferă de semnătura lui Nicolae Gîrbu aplicată pe mandatul avocatului, fapt invocat și de recurent.

Or, în conformitate cu art. 105 alin. (5), (6) Cod de procedură civilă, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmînează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmînează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. Dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmîneze citația sau înștiințarea o va înmîna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmîneze destinatarului cât mai curând posibil.

În speță, anumite mențiuni în sensul normelor procedurale precitate, pe avizul de recepție lipsesc, deoarece din acesta nu se identifică cine a semnat, deoarece Nicolae Gîrbu fiind peste hotarele țării era în imposibilitate de a semna avizul de recepție, însă dacă acesta ar fi fost semnat de o altă persoană decât apelant sau membrii ai familiei acestuia, la caz nu s-a indicat.

Este de menționat că la exercitarea căii de atac – apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații. La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel la faza pregătirii pricinii pentru dezbateri, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

În această ordine de idei, Colegiul nu exclude obligația apelantului prevăzută de art. 364 alin.(1) Cod de procedură civilă de a depune cererea de apel cu respectarea prevederilor legale, însă odată ce legiuitorul stabilește posibilitatea acordării apelantului unui termen, în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, pentru lichidarea neajunsurilor, instanța de apel adoptând o încheiere în acest sens, urmează a lua în considerare durata termenului acordat, faptul expedierii destinatarului și respectiv recepționării a încheierii emise în acest sens, ceea ce în speță a fost ignorat de instanța de apel.

În contextul dat, Colegiul conchide că apelantul/recurentul a fost în imposibilitate de a înlătura neajunsurile admise la depunerea cererii de apel, deoarece nu a recepționat încheierea emisă în acest sens, or, iar instanța de apel urmează a asigura, atât părții reclamante, cât și părții pârâte, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului .

În atare circumstanțe, constatarea instanței de apel precum că apelantul nu a lichidat în termenul stabilit neajunsurile admise la depunerea cererii de apel, în condițiile când apelantul nici nu a recepționat personal încheierea respectivă, nu poate fi calificată decât o îngădire a accesului la justiție a lui Nicolae Gîrbu, garantat de prevederile art. 20 al Constituției RM și art. 5 Cod de procedură civilă, conform cărora orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngădi accesul la justiție.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii contestate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, nu ar constitui pentru Nicolae Gîrbu decât o îngădire a posibilității de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele

invocate de către recurent sunt întemeiate și confirmate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de apel din 22 iunie 2017, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Nicolae Gîrbu, prin intermediul avocatului Daniel Cobzac.

Se casează încheierea din 22 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Gîrbu împotriva Dinei Hariton, Consiliul Comunal Coșcodeni, Primăria Coșcodeni cu privire la întoarcerea executării prin recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, cu intabularea dreptului de proprietate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală